

OMGEVINGSPROCES
Zonnepark Alteveer

Datum: 7 / 4 / 2018

Versie: 1.0

Inhoud

1.	Inleiding	3
2.	Aanpak en proces.....	3
2.1	Ring 1	3
2.2	Ring 2.....	3
2.3	Ontwerp aangepast.....	4
2.4	Terugkoppeling naar de omgeving	4
3.	Draagvlak and participatie	7
3.1	Buurt kan profiteren	7
3.2	Voordelen van het project.....	8
4.	Overzicht reacties omwonenden en antwoorden	8
4.1	Procedure en bestemmingsplan	8
4.2	Dubbel landgebruik.....	8
4.3	Veld versus dakopstelling	9
4.4	Locatiekeuze	9
4.5	Minimaliseren zichtbaarheid	9
4.6	Elektriciteitsaansluiting.....	10
4.7	Rekening houden met lokale omstandigheden	10
4.8	Impact op flora en fauna	11
4.9	Groen onderhoud.....	11
4.10	Toegang en beveiliging.....	12
4.11	Levensduur	12
4.12	Impact op woningwaarde.....	12
4.13	Overlast.....	13
4.14	Participatie	14
5.	Aanpassingen in het ontwerp	14
6.	Conclusie	14
	Bijlage 1: Adressenlijst Ring 1 en Ring 2	15
	Bijlage 2: Brief naar omwonenden Ring 1	15
	Bijlage 3: Brief naar omwonenden Ring 2	Fout! Bladwijzer niet gedefinieerd.
	Bijlage 4: Brief terugkoppeling bewoners	15

1. Inleiding

Lokaal draagvlak en participatie zijn essentieel voor elk zonne-energie project. Daarom zorgt LC Energy voor een zorgvuldig proces om de lokale omwonenden, organisaties en instanties te informeren en te betrekken alvorens er een aanvraag omgevingsvergunning of aanvraag bestemmingsplanherziening wordt ingediend. Als ontwikkelaar proberen wij vooraf zo goed mogelijk te werken aan de landschappelijke inpassing, daarbij rekening houdend met input van de omwonenden. Hierbij is het, o.a. vanwege de afweging tussen de ruimtevraag en impact op het rendement van de ontwikkeling, niet altijd mogelijk om aan alle wensen van omwonenden, organisaties en instanties te voldoen. Dit ligt soms ook aan wensen die uiteen liggen.

2. Aanpak en proces

Voor de aanpak bij Zonnepark Alteveer is onderscheid gemaakt in drie ringen. De eerste ring betreft de bewoners die land hebben wat direct grenst aan het park, en ook een direct uitzicht hebben op het park. (het gaat hier om 3 woningen). De tweede ring betreft de bewoners aan de Beumesweg die een tuin hebben die in de onmiddellijke omgeving van het park, en soms direct grenst aan het park. Op deze mensen heeft het park minder impact als op de mensen van ring 1. De derde ring betreft personen die op een iets grotere afstand wonen (rest van het dorp). Met de mensen woonachtig binnen ring 1 en ring 2 is per brief contact gezocht en zijn persoonlijk bezocht. Alle mensen woonachtig binnen ring 1,2 en 3, zijn uitgenodigd voor een inloopbijeenkomst. Met de mensen binnen ring 1 is het meest frequent contact geweest middels meerdere huiskamer bijeenkomsten en ook email verkeer.

2.1 Ring 1 en 2

Middels persoonlijke gesprekken is met 8 huishoudens gesproken die het meest nabij gelegen wonen ten opzichte van het plangebied. Wij hebben de vragen en bezwaren in hoofdstuk 4 samengevoegd en hierop een toelichting gegeven. Zie bijlage 1 voor de adressenlijst en bijlage 2 de brief die naar 14 omwonenden is verzonden.

2.2 Ring 3

Er is een inloopbijeenkomst georganiseerd op woensdag 29 maart 2018, van 18.30 – 21.00u, voor een breder publiek. Naast de omwonenden van ring 1 en 2 zijn alle 400 huishoudens uitgenodigd uit

ring 3, (hele dorp) waarvan 40 tot 70 omwonenden zijn gekomen. Op de avond waren drie landschapsarchitecten aanwezig die door middel van gesprekken met omwonenden wat ideeën hebben opgesteld waarbij de wensen en ideeën door drie aanwezige landschapsarchitecten zijn vertaald naar eerste schetsen van het park.

Waar mogelijk is direct geantwoord op de vragen van de omwonenden. In hoofdstuk 4 zijn de vragen en bezwaren gecategoriseerd en beantwoord. Zie in bijlage 1 de adressen waar de uitnodiging aan is verzonden. Als bijlage 3 is de brief toegevoegd die naar deze adressen is verstuurd.

Voor een inhoudelijk verslag van de interactie met omwonenden mbt tot de landschappelijke aankleding wordt verwezen naar bijlage 4; "ZONNEPARK ALTEVEER, CONCEPT & WORKSHOP 01"

2.3 Ontwerp aangepast

Naar aanleiding van de bovenstaande sessies, is een ontwerp ontstaan, welke is voorgelegd aan de direct omwonenden, de gemeente Stadskanaal en de provincie Groningen.

2.4 Terugkoppeling naar de omgeving

Uit de gesprekken met de omwonenden bleek dat men gehecht was geraakt aan het groen achter en rondom hun woningen. Ook bleek dat er een stuk braakliggende grond in de buurt is, wat in eigendom is van de firma van de Velde (zandwinningsbedrijf) waarop een verplichting rust om op deze grond een park aan te leggen. Wij hebben toen een voorstel gedaan om een soort landruil toe te passen, waarbij wij zonnepanelen opstellen op het terrein van de firma vd Velde, en waarbij wij het zelfde oppervlak aan land beschikbaar maken voor park landschap.

Enige omwonenden hebben een ontwerp gemaakt, genaamd "plan draagvlak" waarop ons ontwerp is gebaseerd.

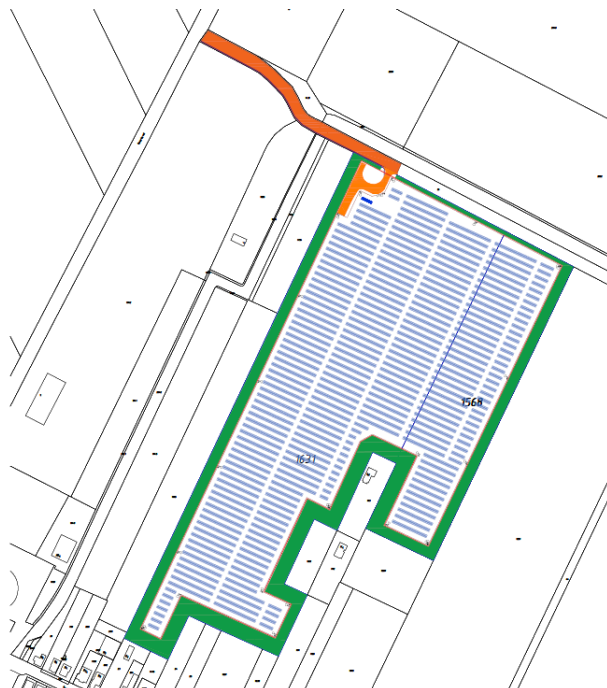
"Plan Draagvlak"

Gedurende een periode van 5 maanden is er met enige regelmaat contact geweest met meerdere omwonenden, en zijn specifieke zaken besproken met betrekking tot uiteenlopende onderwerpen, zoals afstand van panelen tot een huis, uitlaten van honden en paarden, toegang van vrachtauto's en andere voertuigen tot bepaalde percelen etc.

Het ontwerp van het park is door de loop der tijd op de volgende manier geëvolueerd:

Ontwerp 1 (10MW);

Ontwerp 2 (10 MW);

Ontwerp 3 (7.5 MW);

Om de omwonenden zo goed mogelijk te informeren is een brief gestuurd naar 'Ring 1', Ring2 en 'Ring 3' met een update van het project, waar in word aangegeven hoe we rekening hebben

gehouden (voor zover dat kon) met de belangrijkste wensen. In bijlage 3 is een kopie toegevoegd van deze brief. Deze brief is verstuurd op 1 Oktober 2018.

Het ontwerp is dus gedurende het proces op advies van omwonenden meerdere malen aangepast en gereduceerd in capaciteit.

3. Draagvlak and participatie

Lokaal draagvlak is van groot belang voor de haalbaarheid van dit project. In het vorige hoofdstuk is het proces beschreven hoe wij als ontwikkelaar omwonenden hebben betrokken in onze plannen. Omdat het qua omvang een relatief klein project betreft, is de ruimte voor ondersteuning van externe initiatieven beperkt, maar wij zijn opzoek gegaan naar mogelijkheden die we wel kunnen bieden. Dit hoofdstuk beschrijft daarom de voordelen van dit project en hoe wij de omgeving willen laten profiteren van het zonnepark.

3.1 Buurt kan profiteren

Tijdens gesprekken en de inloopbijeenkomst hebben omwonenden zowel positieve als negatieve reacties gegeven. Omwonenden hebben ook de wens aangegeven om te kunnen profiteren van het zonnepark. Hieronder zijn een aantal mogelijkheden gegeven die we willen bieden aan omwonenden om ze hierin te betrekken en te laten profiteren van dit initiatief:

- Sinds juli 2018 is er contact met de Energie coöperatie Gronings groen (in oprichting), die de gelegenheid te geven het park in zijn geheel over te nemen. Dit heeft geresulteerd tot het opstellen van een intentieverklaring die naar verwachting word getekend in de eerste week van april 2019.

Mocht de overname, op wat voor manier dan ook, niet lukken binnen het jaar na het verkrijgen van de verklaring van geen bedenkingen van de gemeente Stadskanaal, dan kunnen middels obligaties of certificaten kunnen bewoners van ring 1,2 en ring 3 toch mee investeren in het park. (dit zal gebeuren nadat het project is aangesloten aan het net.) Dit kan vanaf een ingelegde som van E 250, een typisch rendement is ongeveer 4-6% (Afhankelijk van inleg termijn en risico profiel).

- Wij onderzoeken of wij via deze energie coöperatie lokaal energie kunnen leveren aan particulieren en bedrijfsleven,
- Er wordt een landschapspark aangelegd van ongeveer 4.5 ha waarbij een grote variëteit van gebiedseigen planten word aangeplant, en een rondgaand wandelpad waar lokale bewoners gebruik van kunnen maken,
- Wij zullen een eenmalige bijdrage leveren aan een lokaal initiatief, via het gebiedsfonds van de Gemeente Stadskanaal;
- Er wordt contact gezocht met lokale Imkers, om de mogelijkheden te bekijken voor het houden van bijen op de locatie in combinatie met een kruidig bloemenrijk.

- Er is contact gezocht met de vereniging het Drentsch Heideschaap, om te kijken of zij hun schapen zouden willen inscharen,
- Waar mogelijk werken wij met lokale onderaannemers voor de aanleg en onderhoud van het park en andere werkzaamheden.

3.2 Voordelen van het project

Naast de hierboven beschreven mogelijkheden, biedt het project de volgende voordelen:

- Er wordt duurzame energie opgewerkt (7,500 MWh/annum per jaar). Dit staat gelijk aan het gemiddelde verbruik van 2300 huishoudens;
- Versterken van de biodiversiteit door goede landschappelijke inpassing.
- Er komt een wandelpad rondom het project, waar omwonenden door de groen strook rondom het park kunnen wandelen, eventueel met hond.

4. Overzicht reacties omwonenden en antwoorden

Tijdens de afspraken en bijeenkomst met omwonenden, geven mensen aan de noodzaak te zien van duurzame energie projecten om de klimaatdoelstellingen te behalen. Echter, net als met elk grootschalig zonne-energie project, hebben mensen ook vragen en zijn zij bezorgd over bepaalde aspecten. Hieronder is een gecategoriseerd overzicht gegeven van de vragen van omwonenden en de toelichting hierop vanuit LC Energy.

4.1 Procedure en bestemmingsplan

Vraag:

Welke procedure wordt er gevolgd en wordt hierbij het bestemmingsplan gewijzigd?

Antwoord 1

Voor het verkrijgen van een vergunning wordt een uitgebreide omgevingsvergunning in afwijking van het bestemmingsplan aangevraagd. De bestemming van het terrein zoals in het bestemmingsplan is benoemd wordt dus niet aangepast.

4.2 Dubbel landgebruik

Vraag

Wordt het land ingezet voor meerdere doeleinden (dubbel ruimtegebruik)?

Antwoord 1

Er is verzocht om ruimte te bieden aan zoveel mogelijk dieren en insecten (bijv. schapen, hazen, fazanten, bijen en overige insecten), evenals aan wilde planten. Rondom de zonnepanelen zal een

kruidig bloemrijk worden toegepast dat ruimte biedt voor bijen. Schapen kunnen eventueel enkele weken per jaar op de locatie grazen.

4.3 Veld versus dakopstelling

Vraag

Waarom komen de zonnepanelen niet alleen op gebouwen?

Antwoord 1

Nederland heeft grote ambities voor duurzame energie, en om het verbruik van aardgas terug te dringen. Om dit voor elkaar te krijgen zullen er allerlei maatregelen genomen moeten worden. Zo moeten er op vele daken zonnepanelen komen, moet een groot deel van de energie die nu wordt gebruikt worden bespaard en moeten er zonneparken en andere vormen van duurzame energieopwekking worden gerealiseerd. Vanwege deze capaciteitsopgave is het niet een kwestie van het één of het ander, maar en, en, en.

Antwoord 2

De Nederlandse overheid streeft bij het verduurzamen van de energievoorziening naar de meest economische oplossing. De SDE regeling is zodanig georganiseerd dat de kostprijs omlaag wordt gedrukt doormiddel van de concurrentie tussen verschillende projecten. Zon op dak heeft simpelweg een hogere kostprijs.

4.4 Locatiekeuze

Vraag

Waarom moet het park op deze locatie?

Antwoord 1

LC Energy is als ontwikkelaar op zoek naar geschikte locaties. Daarin nemen wij zoveel mogelijk aspecten mee in onze overweging. Hierbij kan gedacht worden aan uitgangspunten op het gebied van: techniek, financiën, toegang, natuur, historie, gemeentelijk beleid, nabijheid van het elektriciteitsnet, etc. Het voorliggende park voldoet aan de randvoorwaarden om een zonnepark te realiseren die uitvoerbaar is en goed landschappelijk is in te passen. Van de aangeboden percelen valt ongeveer 90% af voor de vergunningsfase vanwege netinpassingsmogelijkheden en lokaal ruimtelijke-orderingsbeleid.

4.5 Minimaliseren zichtbaarheid

Vraag

Welke maatregelen zijn genomen om de zichtbaarheid van het zonnepark te minimaliseren?

Antwoord 1

Rondom het park wordt voorzien in een groene rand en een park landschap, waarbij zo veel mogelijk aandacht wordt gegeven aan biodiversiteit. De beplanting wordt mede bepaald door de bewoners, in samenwerking met landschapsarchitecten en de provincie.

Antwoord 2

Er is gekozen om een zo compact mogelijke constructie toe te passen die technisch, financieel en qua onderhoud mogelijk is. De maximale hoogte van de zonnepanelen komt daardoor uit op 2m.

Antwoord 3

Voor de verzekeraarbaarheid van het project wordt een hekwerk geplaatst rondom de zonnepanelen, het hekwerk betreft een hoogte van 2,0m. Voor het hekwerk is voorzien in beplanting om ook deze zoveel mogelijk uit het zicht te houden. Er wordt geprobeerd met de verzekering tot overeenstemming te komen om een hekwerk met houten palen en grove mazen te gebruiken. (Hertenafrastering)

4.6 Elektriciteitsaansluiting

Vraag

Waar wordt de elektriciteit van het zonnepark op aangesloten, en heeft dit invloed op het elektriciteitsnet?

Antwoord 1

In overleg met Enexis wordt aangesloten op het 10 kV netwerk. Bij het aansluiten van het zonnepark op dit netwerk moet LC Energy voldoen aan de wettelijke normen en specificaties die worden gesteld door de netbeheerder zodat de kwaliteit van het bestaande elektriciteitsnet behouden blijft.

4.7 Rekening houden met lokale omstandigheden

Vraag

Hoe houdt LC Energy rekening met lokale omstandigheden rondom het plangebied (bijv. huizen, etc.)?

Antwoord 1

In het ontwerp is een ruimte vrij gehouden tussen de erfgrans en het eerste zonnepaneel. Deze ruimte wordt voorzien van een opgaande beplanting. Dit is verder toegelicht in het inrichtingsplan. De afstand tussen een huis en het eerste zonnepaneel bedraagt minimaal 30 meter. Bij twee huizen is deze afstand 50 meter, en bij andere huizen is de afstand aanmerkelijk groter.

Antwoord 2

De voorgenomen inrichting van de betrokken gronden als zonnepark levert geen hinder of gevaar op voor omliggende gevoelige functies. Wel worden een inkoopstation (3), een transformatorstation (3) en omvormers (3) binnen het plangebied geplaatst. Een inkoopstation heeft een bronvermogen van maximaal 8,0 MVA, het transformatorstation heeft een bronvermogen van maximaal 8,0 MVA en omvormers, die ook nog enig geluid kunnen produceren, hebben een bronvermogen van maximaal 100 kW. In de VNG-uitgave 'Bedrijven en milieu-zonering' (hierin zijn, voor een goede ruimtelijke ordening, richtafstanden opgenomen) valt dit onder de activiteit 'elektriciteitsdistributiebedrijven met transformatorvermogen tot 10 MVA'. Voor deze activiteit is in de richtafstanden tabel voor het aspect geluid 30 meter opgenomen. Dit betekent dat wordt geadviseerd om, op basis van een goede ruimtelijke ordening, een afstand van minimaal 30 meter aan te houden met geluidsgevoelige functies. Het inkoopstation en het transformatorstation worden op een aanzienlijk grotere afstand van de bestaande woningen gesitueerd. Ook de omvormers worden op een afstand van minimaal 30 meter gesitueerd. Met betrekking tot geluid blijft dan ook een aanvaardbaar woon- en leefklimaat aanwezig.

4.8 Impact op flora en fauna

Vraag

Wat is de impact van het zonnepark op de Flora en Fauna?

Antwoord 1

In dit geval zal de huidige populieren aanplant worden gekapt omdat deze bomen aan het einde van hun levensduur zijn. Volgens de wet natuurbescherming moet de bosbeplanting binnen de drie Noordelijke provincies worden herbeplant.

Op dit perceel streven wij naar een maximale biodiversiteit doormiddel van de volgende maatregelen:

- Het aanbrengen van inheemse, breedbladige bomen en struiken in een ring rondom het park,
- Het actief of passief bevorderen van bloeiende kruiden binnen het park,
- Het aanbrengen van vleermuiskasten binnen het park.

4.9 Groen onderhoud

Vraag

Hoe zit het met het onderhoud van de houtsingel en het park rondom het project?

Antwoord 1

LC Energy is verantwoordelijk voor het onderhoud van de groenstroken rondom het project, het grasland onder de panelen en de sloot binnen het plangebied. Hiervoor willen wij samenwerken met een lokale hovenier om dit regelmatig te onderhouden.

4.10 Toegang en beveiliging

Vraag

Hoe wordt de toegang en beveiliging van het zonneveld geregeld?

Antwoord 1

De locatie heeft een private eigenaar. De toegang tot de locatie zal dan ook niet worden aangepast ten opzichte van de huidige situatie. Deze toegang wordt voornamelijk tijdens de aanleg- en ontmantelingsfase gebruikt. Na ingebruikname van het park, hoeft het park nauwelijks bezocht te worden.

Antwoord 2

Voor de toegang zal gebruik gemaakt worden van de ingang via de Berkelazwet. Er wordt een tijdelijke compound gebouwd waar de materialen worden afgeladen en de vrachtwagens kunnen keren.

Antwoord 3

Om te voldoen aan de eisen van de verzekeraar zal er een hekwerk geplaatst worden om het zonnepark met een maximale hoogte van 2,0 m.

Antwoord 4

Rondom het plangebied wordt een wandelpad beschikbaar gesteld zodat omwonenden hier kunnen blijven lopen.

4.11 Levensduur

Vraag

Hoe lang blijft dit project aanwezig op deze locatie?

Antwoord

Het beleid van de Gemeente Stadskanaal stelt dat een vergunning voor een zonnepark kan worden verkregen voor maximaal 30 jaar. Daarna moet het zonnepark ontmanteld worden en wordt de grond teruggebracht naar haar originele staat.

4.12 Impact op woningwaarde

Vraag

Wat is de impact van een zonnepark op de woningwaarde?

Antwoord

Zonneparken in Nederland worden steeds meer onderdeel van het standaard landelijke uiterlijk. De zonnepanelen worden hier laag gepositioneerd en op een goede wijze landschappelijk ingepast, waardoor de visuele impact laag zal zijn.

Er kan recht op planschade ontstaan door de vaststelling van het inrichtingsplan. In de wet is hiertoe een speciale vorm van nadeelcompensatie/schadevergoeding opgenomen, voor het ontstaan van waardedaling van onroerende zaken en bepaalde vormen van inkomensschade. Verzoeken om planschadevergoeding worden behandeld door de gemeente.

4.13 Overlast

Vraag

Zorgen zonnevelden voor extra overlast?

Antwoord 1: Geluid

Er is geen sprake van industrielawaai vanuit het nieuw te realiseren zonnepark. In het plangebied worden zonnepanelen geplaatst. Deze zonnepanelen produceren geen geluid. Daarnaast worden er ook geen installaties opgenomen die een wezenlijke geluidsemissie veroorzaken, waardoor nader onderzoek noodzakelijk is. De onderdelen die enig geluid produceren (zoals de transformator en het inkoopstation) worden zoveel mogelijk in het midden en aan de Noordkant van het zonnepark gesitueerd. Ze liggen hiermee op ruime afstand van de dichtstbijzijnde geluidsgevoelige bestemmingen.

Antwoord 2: Schittering/lichtreflectie

Van significante lichtreflectie is geen sprake. De panelen worden maximaal 2 meter hoog (boven maaiveld) en worden geplaatst onder een hoek van 15°. Daarnaast worden de zonnepanelen in een zuid opstelling geplaatst en landschappelijk ingepast. Hierbij zal de reflectie nooit naar beneden zijn gericht. De huidige kwalitatieve zonnepanelen zijn daarbij voorzien van een anti reflectie coating of folie. Dit zal hinderlijke reflectie voorkomen tijdens normale weersituaties. Rondom het zonnepark wordt een houtwal toegepast zodat eventuele reflectie aan het begin of het eind van de dag wordt voorkomen.

Antwoord 3: Elektromagnetische straling

Bij het inkoopstation en de transformatoren zullen extreem laagfrequente elektromagnetische velden (ELF) vrijkomen. Ten aanzien van elektromagnetische straling bij hoogspanningsmasten hanteert de overheid een voorzorgprincipe waarbij een grens wordt aangehouden van 0,4 micro Tesla (iT). De GGD-en adviseren om ook bij ander bronnen van ELF-EM velden, zoals onderstations en transformatorhuisjes, dit voorzorgsprincipe te hanteren. Vandaar het advies om dit voorzorgsprincipe ook te hanteren bij de ontwikkeling van een zonnepark door de afstand van een zonnepark tot woningen en gevoelige bestemmingen zodanig te laten zijn dat de magnetische veldsterkte bij de gevoelige bestemmingen niet boven de advieswaarde van 0,4 iT komt. Gezien de relatief grote

afstand van zowel omvormers als de transformatoren tot de dichtstbijzijnde burgerwoningen gebeurt dat hier niet.

4.14 Participatie

Vraag

Welke voordelen heeft het zonnepark voor de omgeving?

Antwoord 1:

In hoofdstuk 3.1 en 3.2 van dit document is beschreven hoe direct omwonenden kunnen profiteren van dit project en welke andere voordelen het zonnepark biedt.

5. Aanpassingen in het ontwerp

Gedurende het omgevingsproces heeft LC Energy samen de omwonenden, met behulp van de landschapsarchitecten van Eelerwoude als ook het Studenten Atelier in Wageningen ideeën voor de landschappelijke aankleding bedacht. In de loop van de tijd is het ontwerp langzaam geëvalueerd, als gevolg van de interactie met alle belanghebbenden. Het ontwerp wordt getoetst door de Provincie Groningen.

De afwegingen zijn weergegeven in het rapport in bijlage 5; “ZONNEPARK ALTEVEER, CONCEPT & WORKSHOP 01”

6. Conclusie

Bij de ontwikkeling van elk zonnepark doorloopt LC Energy een zorgvuldig omgevingsproces. Dit heeft als doel om te komen tot een optimaal ontwerp van een zonnepark dat de inbreng van de omgeving respecteert. Zoals beschreven in dit document houdt ons ontwerp zoveel als mogelijk rekening met de omgeving en zijn er aanpassingen doorgevoerd naar aanleiding van suggesties van omwonenden. Wij zijn toegewijd om in gesprek te blijven met de omgeving om ook tijdens de realisatie zo goed mogelijk rekening te blijven houden met omwonenden.

Bijlage 1: Adressen Ring 1 en 2

Zie bijlage

Bijlage 2: Brief naar omwonenden Ring 1, 2 en 3

Zie bijlage

Bijlage 3: Brief terugkoppeling bewoners

Zie bijlage

Bijlage 4: Studenten atelier rapport